Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 2 июнь 1974 йил, якшанба ◆ № 128 (15.908). ◆ Баҳоси 2 тийин.

16 июнь якшанба — СССР Олий Советига сайловлар куни

Мамлакатимизда СССР Олий Советига депутатликка номзодлар билан учрашувлар давом этмоқда.

Д. С. ПОЛЯНСКИЙНИНГ САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

КРАСНОДАР, 31 май. (ТАСС). Кубань станцияларининг, завод ва фабрикаларининг вакиллари — Краснодар сайлов округининг сайловчилари бугун Краснодарда СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига ўз номзоди, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР қишлоқ хўжалиги министри Д. С. Полянский билан учрашдилар.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Учрашувни Краснодар ўлка партия комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов очди.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Кубань қишлоқ хўжалиги институтининг ректори И. Т. Трубилин Д. С. Полянскийнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида гапириб, барча сайловчиларни сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга чақирди.

Учрашувда сўзга чиққан сайловчилар КПСС Марказий Комитетининг сайлов олди Мурожаатини Кубань меҳнаткашлари, барча совет кишилари завқ-шавқ билан кутиб олганликларини таъкидлаб ўтдилар, сайловга тайёргарлик муносабати билан сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят жўш урганлиги тўғрисида гапирдилар. Партия XXIV съездининг қарорларини, беш йилликнинг белгиловчи йили ва умуман беш йиллик топшириқларини шараф билан бажариш учун зўр ғайрат билан ишлаш иштиёқида эканликларини изҳор этдилар.

КПССнинг аграр сиёсати ҳаётий муҳим тармоқ — қишлоқ хўжалигини, мамлакатнинг бутун экономикасини янада юксалтиришга қаратилган, деб уқтиришди нотиқлар. Бу сиёсатнинг амалга оширилиши Ватан қудратини мустаҳкамлашга, совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишга кўмаклашади.

Йиғилиш қатнашчилари Д. С. Полянскийни самимий кутиб олдилар. У ўз нутқида ўзини мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органи депутатлигига яна номзод қилиб кўрсатган Кубань меҳнаткашларига миннатдорчилик билдирди ва бутун кучимни партия ишига, мамлакатимизда коммунистик қурилиш ишига сарфлайман, деб ваъда берди.

П. Н. ДЕМИЧЕВНИНГ САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВИ

ЛЮБЕРЦИ (Москва области), 31 май. (ТАСС). Москва областидаги энг катта районлардан бири — Люберци меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичевни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. Бугун Москва область Люберци сайлов округининг сайловчилари депутатликка ўзлари кўрсатган номзод билан учрашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ ва зўр хурсандчилик билан фахрий президиумга сайладилар.

Ухтомский номидаги Люберци қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг фрезерчиси, депутатликка номзоднинг ишончли вакили Ф. И. Адаменков мажлис аҳлини П. Н. Демичевнинг таржимаи ҳоли билан таништирди ва сайловчиларни 16 июнь — сайлов куни совет халқининг энг яхши намояндалари учун якдиллик билан овоз беришга чақирди.

Йиғилиш қатнашчилари ўз нутқларида мамлакатда аввалги сайловдан бери ўтган вақт ичида бўлган жуда катта ўзгаришлар ҳақида гапирдилар. Совет кишилари коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериб, шу билан порлоқ келажак учун, ер юзида тинчлик учун, улуғ социалистик Ватаннинг қудрати ва равнақи учун овоз беражакларини нотиқлар таъкидлаб ўтишди.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган П. Н. Демичев нутқ сўзлади.

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОД БИЛАН УЧРАШУВ

ЧИМБОЙ, (ЎзТАГ). Бу ерда Миллатлар Советига сайлов ўтказиладиган 568- Чимбой сайлов округининг сайловчилари СССР Олий Совети депутатлигига номзод, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ёдгор Содиқовна Насриддинова билан учрашдилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Чимбой район ижроия комитетининг раиси Боғдагул Абибуллаева ҳозир бўлганларни Ё. С. Насриддинованинг таржимаи ҳоли билан таништирди. Сўзга чиққан нотиқлар — маиший хизмат комбинатининг тикувчиси Гавҳар Мадаминова, Ленин номли ўрта мактаб директори Сергей Ли, «Бахтли» совхози партия комитетининг секретари Шодимурод Идаев ва бошқалар СССР Олий Советига сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар блоки номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга даъват этдилар.

Ё. С. Насриддинова ўзига билдирилган ишонч учун сайловчиларга ташаккур изҳор этди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ БАЙРОҒИ

Инсониятнинг буюк доҳийлари Карл Маркс ва Фридрих Энгельс ўзлари яратган буюк таълимотга чуқур хулоса ясаб, меҳнаткаш аҳлининг кураш байроғига «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деб ёзган эдилар. Бу шиор [illegible] мақсадни рўёбга чиқариш учун бошланган шиддатли курашларда, жанговар қудратли қуролга айланди.

Бу ниҳоятда муҳим ва мўъжизакор даъватнинг ҳар бир сўзи оламшумул мазмунга эгадир. Унда барча [illegible] мамлакатлар халқларининг дўстлиги, биродарлиги, ҳамкорлиги, биргаликдаги озод ва бахтиёр ҳаёт қуриш [illegible]. [illegible]

Улуғ Ленин ва у барпо этган Коммунистик партия шу байроқни баланд кўтариб, пролетариат буюк доҳийларининг [illegible] орзусини рўёбга чиқардилар.

Биз шу билан ҳақли равишда фахрланамизки, КПСС пролетар интернационализми марксча-ленинча принципларига ўз садоқатини муқаддас билиб сақлаб келмоқда. [illegible]

Ленин барпо этган ва вояга етказган шонли партиямиз тарихда энг буюк интернационал жасорат кўрсатди [illegible] Улуғ Октябрь социалистик революциясини ғалабасини таъминлади. [illegible]

Коммунистик партия ленинча интернационал дўстлик ғояларини [illegible]

Улуғ Ленин, Коммунистик партия ўз кучи бағишлаган интернационал дўстлик ғояларининг [illegible]

[illegible] Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги [illegible]

Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида тарихда мисли кўрилмаган маданий революцияни бошдан кечирди. [illegible]

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда илм-фаннинг барча тармоқлари [illegible] Тошкентда [illegible] Осиё ва Африка мамлакатларининг [illegible]

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллиги тўғрисида»ги қарорида бундай дейилади: «Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жанговар, содиқ отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси республика меҳнаткашлари эришган жуда катта ғалабаларнинг ва қилган ишларнинг ташкилотчисидир. Республика Коммунистик партияси ўзининг бутун тарихи давомида марксизм-ленинизмнинг, пролетар интернационализмининг зафарли ғояларига чексиз содиқ бўлиб келди, партиямизнинг бош йўлини оғишмай амалга оширмоқда».

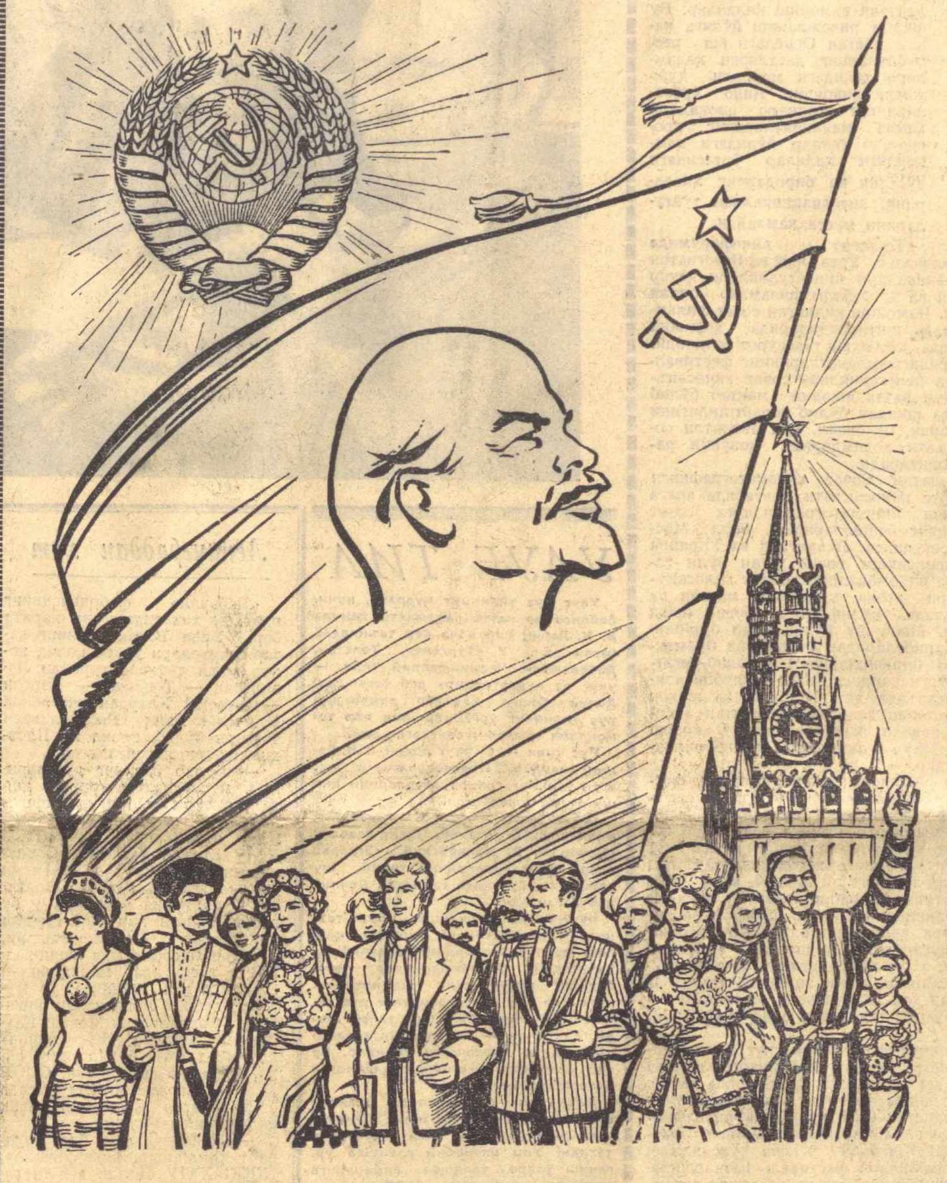

Интернационализм—совет халқларининг қардошлик оиласида коммунистик жамият барпо этаётган бирибирига дўст, қадрдон катта-кичик халқлар ва элатларнинг буюк шиоридир. Газетамизнинг бугунги сони Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан ана шу муҳим мавзуга бағишланади.

ҚАРДОШЛИК ҚУРИЛИШИ

Андижон сув омборини бутун мамлакат, бутун халқ бунёд этмоқда. Айниқса ёшлар бу ишда катта садоқат кўрсатмоқдалар. Қурувчиларнинг ёшлардан иборат бригадаларида зарбдор комсомол қурилишлари эстафетасини топшириш ҳуқуқини олиш учун социалистик мусобақа авж олиб кетди. Бу эстафета комсомолга В. И. Ленин номи берилган кунга 50 йил тўлиши шарафига ВЛКСМ XVII съезди томонидан таъсис этилган.

Андижон гидроқурувчилари бу эстафетани Қарши дашти ёш чўлқуварларидан қабул қилиб олдилар. Улар байроқни Қизилқумда суғориш системаларини барпо этаётган комсомолларга топширадилар. Байроқни меҳнат мусобақасида қайси бригада энг яхши натижага эришган бўлса, ўша топширади. Ҳозир барча комсомол коллективлари бажараётган мажбуриятга биноан сув омбори тўғони бағрига ҳар куни минг куб метр бетон ёткизилмоқда.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. И. ЛЕНИН МАРКАЗИЙ МУЗЕЙИНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ленин ғояларини пропаганда қилиш, меҳнаткашларни В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти мисолида, КПСС билан совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги катта хизматлари учун **В. И. Ленин Марказий музейи Ленин ордени билан** мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1974 йил, 31 май.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планларини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади.

Яккабоғ району (район партия комитетининг секретари **Ҳ. Исмоилов,** район ижроия комитетининг раиси **С. Боқиев,** район комсомол комитетининг секретари **Ҳ. Эшдавлатова,** бош пилла сушилкасининг директори **Ш. Каримов**).

Ғузор району (район партия комитетининг секретари **Қ. Ҳақбердиев,** район ижроия комитетининг раиси **Г. Сайдалиев,** район комсомол комитетининг секретари **К. Каримов,** бош пилла сушилкасининг директори **М. Мавлонов**).

Бухоро району (район партия комитетининг секретари **А. Алиев,** район ижроия комитетининг раиси **У. Нуруллаев,** район комсомол комитетининг секретари **С. Ҳусанов,** бош пилла сушилкасининг директори **П. Шоев**).

Навоий району (район партия комитетининг секретари **С. Ғаниев,** район ижроия комитетининг раиси **С. Қаҳҳорова,** район комсомол комитетининг секретари **Э. Давронов,** бош пилла сушилкасининг директори **Х. Очилов**).

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА

Республика областларида пилла тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 июнга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пилла, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

БУХОРО	8,3	108,5
Сурхондарё	1,3	95,8
Қашқадарё	8,3	85,6
Сирдарё	26,3	56,5
Жиззах	15,5	44,1
Наманган	16,6	43,0
Фарғона	8,0	42,9
Тошкент	15,9	32,6
Самарқанд	5,4	12,2
Хоразм	4,2	8,0
Андижон	3,6	6,3
ҚҚ АССР	—	—
Республика бўйича:	8,1	42,5

Расмий ахборот

СОВЕТ — АВСТРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ТАМОМ БЎЛДИ

31 май куни Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Австрия Республикасининг федерал канцлери Б. Крайский ўртасидаги музокаралар тамом бўлди.

Совет—Австрия муносабатларини ва турли соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан, шунингдек ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди.

Музокаралар амалий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

СОВЕТ — АВСТРИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

31 майда Катта Кремль саройида Совет — Австрия ҳужжатларини имзолаш маросими бўлди.

Қуйидаги ҳужжатлар имзоланди:

Совет — Австрия ахбороти. Бу ҳужжатни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Австрия Республикаси федерал-канцлери доктор Бруно Крайский имзоладилар.

СССР билан Австрия ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг баъзи масалалари хусусидаги меморандумни СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин ва Австрия федерал савдо-саноат ва ҳунармандчилик федерал министрлиги биринчи бошқармасининг бошлиғи доктор Иозеф Майзль имзоладилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Австрия Республикаси ўртасида 1959 йил 28 февралдаги консуллик шартномасига протоколни СССР ташқи ишлар министри ўринбосари И. Н. Зесков билан Австриянинг СССРдаги элчиси Хайнрих Хаймерле имзоладилар.

Совет — Австрия ҳужжатларини имзолашда совет томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари ва бошқалар; Австрия томонидан Австрия федерал канцлерига ҳамроҳ бўлиб келган кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

АВСТРИЯ ҚАНЦЛЕРИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан СССРга келган Австрия Республикасининг федерал канцлери доктор Бруно Крайский 31 майда Москвадан Киевга жўнаб кетди.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. К. Байбаков, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар Австрия Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Австрия ҳукумати бошлиғини самимий кузатиб қолдилар.

Аэродромда Австрия Республикаси элчихонаси дипломатия ходимлари ҳам бор эдилар.

Учиш майдонида фахрий қоровул саф тортиб турди ва Австрия билан СССРнинг Давлат гимнлари ижро этилди.

А. Н. Косигин билан Б. Крайский совет жангчилари сафлари олдидан ўтдилар.

Австрия миллий кенгашининг депутати, Австрия озодлик партиясининг миллий кенгашдаги фракциясининг раиси Фридрих Петер, Австрия ишчилар палатаси съездининг президенти, Австрия миллий банкининг бош маслаҳатчиси Вильгельм Хрдличка, Австрия саноат эгалари бирлашмасининг президенти доктор Ганс Иглер, Австриянинг СССРдаги элчиси Хайнрих Хаймерле, бошқа расмий кишилар ҳам Москвадан Киевга жўнаб кетдилар.

СССР министри К. Н. Руднев, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси А. П. Бондаренко, СССРнинг Австриядаги муваққат ишлар вакили В. М. Мамонтов федерал канцлерга ҳамроҳ бўлиб бордилар. (ТАСС).

Биз миллатларнинг ихтиёрий иттифоқини, бир миллатнинг иккинчи миллат устидан ҳеч қандай зўрлигига йўл қўймайдиган иттифоқини истаймиз,—мутлақо тўла ишончга, қардошларча бирликни очиқ ва равшан тушуниб олишга, тўла ихтиёрийлик асосидаги келишувга асосланадиган иттифоқни истаймиз.

В. И. ЛЕНИН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

Б И З —

Тошкент агрегат заводида 30 дан ортиқ миллатга мансуб бир-бирига устоз, дўст ва қадрдон ишчилар ишлайди. Улар тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи тўртинчи йилида айниқса зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Суратда (чапдан ўнгга) заводнинг илғор ишчилари: В. П. Шеин, Б. З. Мясковецкий, В. П. Шевченко, М. Примхўжаев, А. Мусабеков, Р. Х. Бадамшин.

И. Глауберзон фотоси.

ҚУДРАТЛИ ТЎЛҚИН

Чингиз АЙТМАТОВ,

Ленин мукофоти лауреати, Осиё ва Африка мамлакатлари III халқаро Тошкент кинофестивалида қатнашган совет делегациясининг бошлиғи.

Кино — XX аср санъати. Бу санъатнинг шиддатли суръат билан ривожланиши сабабларини мураккаб ва шитобли асримиз ҳаётини янада кенг ва чуқур бадиий ўзлаштириш тақозоси деб билиши керак. Кино халқлар, элатлар, турли мамлакатлар, маданиятлар орасидаги ҳамкорликнинг шундай воситасига айландики, бундай воситани инсоният тарихи кўрмаган эди. Кино воқелигимизнинг муҳим томонларини энг тўлақонли, ҳар тарафлама ҳамда ёрқин бадиий кўрсатиб бера оладиган кучга эга. Кино карвонлари шаҳарлардан-шаҳарларга, ўлкалардан-ўлкаларга, қитъалардан-қитъаларга йўл олмоқда. Бизнинг ҳаммамизни бу карвонлар қандай юклар билан бораётганлиги қизиқтиради. Ҳа, бу юклар ноёб бойликлармi, ёки сохта, қалбаки нарсалармi, чинакам санъат асарларими, ёки санъат ниқобига яширинган лашлушлармi? — бу масалага прогрессив кино санъатининг тақдири билан қизиқадиган ҳеч бир одам бефарқ қарай олмайди.

Биз кинонинг ҳаётда инсоният руҳининг улуғлиги ва барқарорлигини, унинг ижодий қудратини, орзу ва ўйларини ифодалаш воситаси сифатида такомил топиши ва ривожланиши устида ўйлашимиз, унинг худди ана шу йўналиши учун курашишимиз керак. Биз улуғ кинокарвонларидан яна бирини йўлга узатдик. Осиё ва Африка халқларининг маданий ҳаётида унутилмас буюк воқеа бўлиб қолажак учинчи халқаро Тошкент кинофестивали ўз фаолиятини якунлади.

Биз Тошкентга фестивалнинг муқаддас шиоридан илҳомланган ҳолда келдик ва мана шу шиорни дилимизга жо қилиб, тилларимизда такрорлаб, кино санъати прогрессив башариятнинг олий мақсадларига — тинчликка, социал тараққиётга ва халқлар озодлиги учун курашга бундан ҳам каттароқ куч ва қудрат билан хизмат қилади, деган чуқур ишонч билан бу ердан қайтмоқдамиз. Биз шунга аминмизки, ҳаммамизнинг ижодимиз, қизғин интернационал ҳамкорлигимиз, Осиё ва Африка кинематографиясининг бугунги тараққиёт йўллари ҳақида ўзаро фикр алмашувларимиз ва баҳсларимиз гуманизм ғояларининг тантанаси учун курашга, империализмга қарши курашаётган инсониятнинг революцион онги тараққиёти ҳамда бирдамлиги учун курашга, колониализм ва неоколониализмнинг барча формаларига қарши курашга бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилади.

Биз Тошкент фестивалидан катта маънавий ва ижодий озуқа олиб, янги юксак ниятлар ва ғоялар билан, ҳозирги бадиий ижодиёт прогрессив йўллардан ривож топаётганлигига комил ишонч билан қайтмоқдамиз.

Фестиваль ғайри инсоний, ғайри бадиий буржуа киносанъатининг йўлига қарши курашда прогрессив санъат арбобларининг сафини янада мустаҳкамроқ жипслаштирди.

Тошкент кинофестивали фақат Осиё ва Африка қитъалари киноси билангина чекланиб қолмади. Европа, Латин Америкаси мамлакатларининг кинематографияси, социалистик Куба делегацияси ҳам унинг ишларида фаол қатнашди. Шунинг ўзиёқ Тошкент кинофорумининг кўлами белгиланганидан анча кенг халқаро доирага чиққанлигини, унинг аҳамияти кутилганидан ҳам чуқурроқ моҳият касб этганлигини кўрсатади.

Биз фестиваль кунларида кўришга муяссар бўлган Осиё ва Африка мамлакатларининг кинолентaлари бу қитъаларда кинематография ўз ривожланиш йўлининг янги босқичларига кўтарилаётганлигидан дарак беради.

Тошкент кинофестивали маданиятларнинг интернационал ҳамкорлигига алоқадор яна бир муҳим фактни ойдинлаштирди. Бу факт киносанъаткорларнинг халқаро ҳамкорлигидир. Биз экранда «Севиклим, Москвам» фильмини кўрдик. Бу фильм совет—япон кинематографчиларининг бевосита ижодий ҳамкорликларида яратилган. Бунда башарий проблемалар, халқлар ўртасидаги биродарлик ҳислари таъсирчан инсоний тақдирлар орқали кўрсатилган.

Ўзбек кино ҳужжатчилари «Олтин Бенгалия» номли кинолентани намойиш қилдилар. Бу фильм ривожланиш йўлига қадам қўйган Осиёдаги ёш республиканинг дастлабки қадамлари ҳақидаги мароқли ҳужжатли ҳикоядир. Кино арбобларининг халқаро алоқалари ҳамда маданиятларнинг прогрессив ғоялар йўлидаги ҳамкорлиги халқлар ўртасидаги дўстлик ва биродарлик ҳисларини, интернационализм туйғуларини мустаҳкамлайди.

Тошкент кинофорумида РСФСР, Закавказье, Ўрта Осиё ва Қозоғистон Совет республикалари киностудиялари қатор ёрқин бадиий ва ҳужжатли фильмлар билан қатнашдилар. Намойиш қилинган совет фильмлари фестиваль иштирокчиларида, хорижий делегацияларда ҳам яхши таассурот қолдирди. Осиё ва Африка мамлакатларининг фестивалда қатнашган делегациялари совет киносанъати улар учун катта ижодий мактаб бўлиб келганлиги ва шундай бўлиб қолаётганлигини изҳор этдиларки, бу бизни, кўп миллатли совет киносанъати ходимларини қонуний равишда фахрлантиради.

Кўп миллатли Совет кинематографияси энг аввало рус киносанъати мактабида вояга етди. Қардош кинематографчиларга совет киносанъатининг бешикларидан бири «Мосфильм» киностудияси, Ленинград ва Украина кинематографиясининг босиб ўтган йўли ғоят ибратли ва илҳомбахшдир. Совет киносанъати вакиллари ягона, муқаддас мақсад ва идеаллар йўлида қўлни-қўлга бериб ижод қилмоқдалар. Мана шу йўлда улар бир-бирларининг тажрибаларидан баҳраманд бўлмоқдалар, ўзаро бир-бирларидан ўрганиб-ўргатмоқдалар. Бугун қардош Совет республикаларининг киносанъати ҳам Иттифоқ ва жаҳон экранларига лойиқ асарлар бераётган эканлар, бу, энг аввало, бевосита ана шу қардош халқларнинг ўзаро оға-иниларча ҳамкорликлари самарасидир.

Сўзимнинг ниҳоясида айтмоқчиманки, фестиваль том маънода халқлар ижоди ва санъати байрамига айланди. Турли мамлакатлар киносанъати бамисоли ирмоқлардай оқиб келиб Тошкент кинофорумининг улуғ наҳрига қуйилди. Кўз ўнгимизда жаҳон киносанъатининг қудратли тўлқинлари жўшиб, барқ уриб, бутун қудратини намойиш этди. Бу шундай ҳаётбахш тўлқинларки, унинг шаффоф ва зилол томчилари қалбларни олижаноб инсоний руҳ билан суғоради. Бу шундай қудратли тўлқинларки, улар инсониятнинг бахти-саодатига зид келадиган, унинг тараққиётига халақит берадиган ҳар қандай эски, чиркин, реакцион ҳодисаларни гирдобига олиб ғарқ қилиб юборади.

Тошкент кинофестивалидай улуғ форумларнинг гуманистик миссияси бениҳоя улкан ва салмоқли. Биз ҳаммамиз фестивални тайёрлаш ва ўтказишда таҳсинга сазовор хизмат қилган Ўзбекистон ССР ҳукуматининг хизматидан унинг кино санъати арбобларининг ажойиб меҳмондўстлигидан чексиз ҳурсандмиз. Ўзбек томошабинлари фестиваль қатнашчиларига ғоят чуқур муҳаббат ва уларнинг санъатига қизиқиш билан муносабатда бўлдилар. Буни биз ҳар соатда, ҳар лаҳзада сезиб турдик.

Пайтдан фойдаланиб фестивалда қатнашган совет киноделегацияси номидан ва шахсан ўз номимдан мўътабар матбуот минбари — «Совет Ўзбекистони» газетаси орқали қардош ўзбекистонликларни республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг яқинлашиб келаётган шарафли 50 йиллик олтин тўйи билан қутлайман. Республика меҳнат аҳлига уларнинг улкан яратувчилик фаолиятида катта зафарлар тилайман. Ўзбек кинематографчиларига — қадрдон ҳамкасбларимизга янги ижодий ютуқлар ёр бўлаверсин.

УЛУҒ ТИЛ

Улуғ рус тилининг қудрати, кучи, бойлиги ва катта аҳамияти ҳақида В. И. Ленин бир неча бор таъкидлаб ўтган эди. У «Тургенев, Толстой, Добролюбов, Чернишевский тили — улуғ ва қудратлидир» деб ёзган эди. Доҳий бошқа халқлар томонидан рус тилининг ўрганилишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаган эди.

Рус тили — бу улуғ доҳий В. И. Ленин тилидир. Пролетариатнинг устози ўзининг гениал асарларини ана шу тилда ижод этди.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ оташин шоир-революционер В. В. Маяковский «Эгаллаб олар эдим, русларнинг тилин, шу важданки, бу тилда гапирган Ленин» деб ёзган эди.

Коммунизм қурилиши, илмий-техника тараққиётининг суръати, қардош республикаларнинг маданий ва иқтисодий эҳтиёжларининг ўсиб бориши социалистик жамиятимизнинг ҳар бир аъзосидан улуғ рус тилини мукаммал билишни талаб этади. Рус тили — халқлар ўртасидаги дўстлик ва қардошлик тилидир. Бу тил жаҳондаги биринчи социалистик революция тилидир.

Мазмунан социалистик, шаклан миллий маданиятимизнинг ривожланишида улуғ рус тили катта роль тутади. Уни ихтиёрий равишда ўрганиш ўзаро тажриба алмашишга имконият туғдиради. СССРнинг тил соҳасидаги сиёсати кўп миллатли она-Ватанимиз халқларининг рус тилини ихтиёрий ўрганишига қаратилган.

Ҳаммамиз учун қутлуғ сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги яқинлашмоқда. Бу олтин тўйга институтимиз коллективи ҳам пухта ҳозирлик билан боряпти. Ўқитиш сифатини янада ошириш, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш, юқори малакали кадрлар тайёрлашни яхшилаш ҳамиша диққат марказимизда.

Қ. ЗОКИРОВ,

Рус тили ва адабиёти институти методика кафедрасининг ўқитувчиси.

БИРИ БИРИГА УСТОЗ...

Ленинграддан хат

«Рабочий» фабрикасининг партком хонасида бир харита бор. Унда Ватанимизнинг қатор шаҳарлари ўзаро қизил иплар билан туташиб турибди: Ленинград — Тошкент — Херсон —Иваново! Улардан пастроқда Болгария Халқ Республикаси тасвири бўлиб, қизил ип Пловдив шаҳригача чўзилган.

— Булар бизнинг дўстларимиз, мусобақадошларимиз, ишда ва турмушда кўмакдошларимиз, — изоҳ берди корхонанинг илғор ишчиси, КПСС XXIV съезди делегати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Александра Васильевна Волкова. Суҳбатимиз давомида у бу шаҳарлардаги ҳар бир турдош корхоналар коллективлари, ҳар бир мусобақадош ишчи-хизматчи тўғрисида мароқ билан сўзлаб берди. Айниқса, ўз мусобақадоши, тошкентлик йигирувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраеванинг номини ҳурмат билан тилга олди. Учрашув дамларини, СССР Енгил саноат министрлигида бирга бўлган кунларини завқ билан ҳикоя қилди:

— Ленинградлик бир группа тўқимачилар, йигирувчилар, КПСС XXIV съезди делегатлари министрликка боришга тўпландик. Ўша кунлари Буолмахон билан бизнинг фабрикамизда ўзаро тажриба алмашаётган эдик. У ҳам биз билан бирга бориш орзусида эканлигини айтиб қолди. Бордик. Ишлаб чиқаришдаги ютуқ ва камчиликларимиз тўғрисида маслаҳатлашдик. Буолмахон ҳам сўзга чиқди. У ўз корхонасида дастгоҳларнинг эскирганлигини, янгилаш зарурлигини айтди. Ўша гапи ижро топди. Министрликка маъқул тушди. Кўп ўтмай ундан хат олдим. «Шурахон, табриклашинг мумкин, дастгоҳларим ўзимизнинг Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводида тайёрланган унумдор дастгоҳлар билан алмаштирилди» деб ёзибди.

Бир неча йилдирки, мусобақадошмиз. Яқинда бу йилги ишларимизни ҳисоб-китоб қилдик. Буолмахон мендан анча ўзиб кетди. Бир йўла 2400 урчуқда ип йигириб, беш йиллик планини февраль ойидаёқ бажариб қўйди. Ҳозир 1976 йил ҳисобига ишлаяпти. Мен 1730 урчуқда ишлаб, беш йилликнинг сўнгги ойлари ҳисобига маҳсулот беряпман.

— Мусобақадошингиз билан тез-тез ёзишиб турасизми?

Александра Волкова бу гал ҳам одатига кўра саволимизни эътибор билан тинглаб, гапида давом этди:

— Ҳа, тез-тез ёзишамиз. Чунки, биз у билан мусобақадошгина эмас, қалин дугонамиз ҳам. Мусобақадошлар, бу — рақиблар дегани эмас, ахир. Қолаверса, мусобақа — бизнинг жамиятда ҳамкорлик, кўмакдош, биродарлик деган маъно касб этади. Ёзишмамиз ҳеч қачон узилган эмас. Фақат бурноғи йили тўрт ойча танаффус қилганмиз. Буолмахон ўшанда мамлакатимизнинг олтита таниқли ишчиси билан Кубага кетганди. Кубалик 600 қизга ўз касбларини ўргатиб қайтишди. Ҳозир кубалик ёшлар ўз мамлакатининг янги очилган тўқимачилик корхонасида муваффақиятли ишлашмоқда. Мана бу мовий денгиз рангидаги пионер галстугини (Александра Васильевна хона деворида осиғлиқ турган галстукка ишора қилди) Буолмахон совға қилган. Кубадан эсдалик.

— Шу йилнинг бошида Буолма Жўраева билан ленинградликлар шаҳар телевидениеси орқали учрашган эдилар. Ўшанда сиз ҳам бор эдингиз. Ўша учрашув ҳақида нима дея оласиз?

— Бизнинг бу учрашувимиз кўпчиликнинг эсида қолди. Унда биз мусобақа доирасини кенгайтириш ва активлаштириш ҳақида гаплашдик. Эндиликда якка ўзимиз эмас, бригадаларимиз бўйича мусобақалашишга, ҳамкорлашишга келишиб олдик. Дастлабки натижаларимиз ёмон эмас. Тошкентликлар ҳам, биз ҳам тўрт ойлик планимизни ошириб уддаладик.

...Суҳбатимиз охирлади. Кўзимиз яна харитага тушди. Унга ҳали Озодлик ороли — Куба республикаси тушиб улгурмаган. Лекин, дўстлик ва қонқардошлик ришталари у ерга чексиз океанлар, мамлакатлар оша аллақачон тортиб улгурилган. Улар билан ўзаро мусобақалашиб ишланадиган кунлар ҳам узоқ эмас.

Р. СОБИТОВ.

ЮЗ БИР...

(ҚАРДОШЛИК ҚАСИДАСИ)

МИРТЕМИР,

Ўзбекистон ССР халқ шоири.

Аҳён-аҳён дўст эшигин қоқмасам,
  Сира тинчим бўлмайди.
Дўст кўзига тўйиб-тўйиб боқмасам,
  Менинг кўнглим тўлмайди.
Дўст мунгини таратолсам чолғудек,
  Гўё қайғум кетгани.
Дўст кўнглини эритолсам ёғдудек,
  Бошим кўкка етгани.
Соғинганда дўст келади: «Ҳорма!» деб,
  Айнимас йўл чизиғи.
Оқ кунимга дўст бўлмаса агар зеб,
  Ҳаётнинг не қизиғи!
Она юртим боғу-роғу пахтазор,
  Дўст йўлига нигорон.
Пахтакорман, пахтакорман, пахтакор,
  Келинг ҳар гоҳ дўст-ёрон!
Кўзим учса, дўст кутаман тоқат тоқ,
  Гулзорга сув қуяман,
Неварам ҳам йўл қарар, шўх бўталоқ,
  Яхшиликка йўяман.
Дўст кутаман, дастурхоним ёзиғлиқ,
  Мағиз ҳам бор, шароб ҳам.
Не дастурхон, балки жоним ёзиғлиқ,
  Қани, дўст-ёр бўлса жам.
Келмас бўлса, нетай, ўзим учгайман,
  Дийдор жозиб нечоғлиқ!
Нафас ростлаб, дўст бўйнидан қучгайман,
  Дўст шунчалар ардоқлиқ!

* * *

...Дўст тупроғи менинг ҳам ўз тупроғим,
  Дилимга жо ўзимдек.
Қардош боғи гўё жонон ўз боғим,
  Ардоғи ҳам кўзимдек.
Бу бир туйғу — замон-замон синоқлиқ,
  Дилда қондек урар жўш.
Ҳаёт кўрки — ғубор қўнмас иноқлиқ,
  Дўстсиз олам гўё бўш.
Мени имлар мовий Орол — кўк орол,
  Қорақалпоқ Мўйноғи.
Ўша денгиз меҳнаткаши жиккак чол,
  Наҳангларининг ўйноғи.
Ўша саҳро, ўша сайғоқ, мов мушук,
  Қамиш тўқай, жийдазор.
Олис ҳозир қора ўлат, шум ушук,
  Бахти ёруғ, барқарор.
Ўзим каби ўша танти чўлқувар,
  Чўпон ёки тиллачи,
Ўзим каби изғириқда шўр ювар,
  Боғбон ёки пиллачи,
Ўзим каби қовуни бол ўша пир.
  Ўша ёшлик алангам.
Ўша қўшиқ, ўша жиров, ўша жир.
  Ўша жаҳон шўх янгам.
— Қайним! — деган женгейимнинг юзидан
  Суйиб қочсам, айб эмас,
Юз ўргилиб қора қийиқ кўзидан,
  Шеърлар сочсам, айб эмас.

* * *

Тақдирдошим туркман эли — жигарбанд,
  Соғинаман кўрмасам.
Марви шоҳи жаҳон тенги — Самарқанд,
  Не бахт, завқин сурмасам.
Мени чорлар ранг-баранг чўл чечаги,
  Кўкламда чўл чиройи.
Етти чинор — етти ўғлон эртаги,
  Чўлда алп кўл чиройи.
Мени чорлар туякаш чол, боғдор чол,
  Махтумқули сози ҳам.
Жонон гилам тўқувчи не ойжамол,
  Ҳаёси ҳам, нози ҳам.
Мени чорлар янги дунё қурғучи,
  Дарғалар, мард жавлонлар.
Қорамойдек чўлга дарё бурғучи,
  Ўша девкор инсонлар.
Мени чорлар ҳатто ёзнинг ёлқини,
  Туғишганлик ҳавоси.
Яйлов, ўба, пахтазорлар салқини,
  Гўё не дард давоси.
Уюр-уюр арғумоқлар, саманлар,
  Берди оғам дунёси.
Мени чорлар чўл қўйнида чаманлар,
  Бахтнинг жўшқин дарёси.

* * *

Еруғ чўққи, юксак довон, тотув эл,
  Гулзорда қўш ғунчадек.
Тожик юрти — сулув, суюк, меҳри сел,
  Яқинлиги шунчалик!
Қараб турар гўё олам томидан,
  Ё қайнаға, ё амак.
Дарс олган-да Навоийдан, Жомийдан,
  Қоқ ўртада туз-намак.
...Ленинобод елкасида яшил дўнг,
  Мўъжизадай кошона.
Мўъжизаки, қучоғи кенг, кўркам, чўнг.
  Ҳашаматли, шоҳона.
Кўзлар тинар безагидан-нақшидан,
  Бир санъатки, сеҳри бор.
Шундоқ эртак эшитгандим бахшидан,
  Бахши ҳам бир санъаткор.
Ўринхўжа ўзи экан жаннат боғ,
  Соя-салқин ўрикзор.
Темурмалик кезмиш ўша ғорлик тоғ,
  Мардлик ҳануз жарангдор.
Чумчуқ орол, Сир бўйида туновдик.
  Қайроққумдан — тоққа йўл.
Рудакийга салом учун жўновдик,
  Яхши ният келиб қўл.
Салқин сада соясида ҳўплаб чой,
  Тўқувдим жўн ғазал ҳам.
Дўст тупроғи қандоқ сўлим, қандоқ бой,
  Юз хазина десак кам!

* * *

Тоғлар... тоғлар... яшил ўрмон, ёнғоқзор,
  Кўринмайди чеккаси.
Юз бир булоқ, юз бир ирмоқ, бургут, сор...
  Ким бу давлат эгаси!
Яшил яйлов, сурув-сурув қўй-қўзи,
  Қирғиз эли — яқиним.
Олатовда Манас янглиғ алп ўзи,
  Яқиним ва ёрқиним.
Олатовдай бардоши ҳам, сабри ҳам.
  Олатовдек — қардошлик.
Бунда ётар Ҳожибобо қабри ҳам,
  Ҳожибобо минг ёшлик...
Кетмон тепа водийсида юргандик,
  Кўз илғамас кенг-мўл жой.
Долғали бир янги денгиз кўргандик,
  Ундан оқар юз бир сой.
Юз бир сойдан кўкаргуси юз бир дашт,
  Яшил диёр, лолазор.
Қардош қирғиз тупроғида сурай гашт.
  Хотам янглиғ феъли бор.
У водийдан — бу водийга ошмасам,
  Пистазорда чопмасам,
Даралapда булоқ бўлиб тошмасам,
  Кўнглига йўл топмасам,
Саратонда Иссиққўлда юзмасам,
  Қандоқ дўстлик — шериклик!
Шўх даврада қувноқ гурунг тузмасам,
  Татирмиди тириклик!

* * *

Конлик, донлик... чўнг темирчи, чўнг дегрез,
  Омад ёру, давлат ёр,
Тоғ-тоғ кўмир, ирмоқ-ирмоқ мис ва жез,
  Қозоқнинг чўнг бахти бор.
Тупроғи кенг, тоғи қорлик, боғи мўл,
  Бир давлати — қўриғи.
Фазога ҳам Бойқўнғирдан чўзмиш қўл,
  Шундоқ йўли-йўриғи...
...Олматангнинг олмасидан узгайман,
  Купчатойдан тотгайман.
Қизқувдида мен ҳам гоҳи ўзгайман,
  Сулувга сўз қотгайман.
Қапчиғойнинг жамолига маҳлиё,
  Кўз узолмай тикилгум.
Қозоқ дили меҳригиё — пурзиё,
  Саломига эгилгум.
Олма ёноқ опай қимиз тутса гар,
  Гуноҳмасми ичмаслик.
Гуноҳ — дўст юрт ўтов тикиб, кутса гар,
  Кўкчатовга кўчмаслик!
Меҳр қадрига етмаганлар садағам,
  Кўлмак сувдек сасийди.
Мухтор оғам ҳам жияним, ҳам тоғам,
  Умри ажиб қасида.
Балхаш, Бойқол — зилол жаҳон, кўк жаҳон,
  Тўлиб-тошиб кезгум бор.
Олатовдек эзгу хирмон — ҳалол нон...
  Янги ўлан тизгум бор.

* * *

...Кўк юзида оқ каптарлар учишиб,
  Ўйнармиш, чарх урармиш.
Анов тоғдан — манов тоққа кўчишиб,
  Шўх давралар қурармиш.
Ерга тушса, бир юмалаб, ажабо,
  Барчаси қиз бўлармиш.
Бир-биридан лобар, кўҳлик, дилрабо,
  Кўл қўйнига тўлармиш...
Уст-бошини олиб қочсанг, пойлаб пайт,
  Қиз райингга кўнармиш.
Гўрўғлидек ҳам чапдаст, ҳам айтсанг байт,
  Қайга десанг жўнармиш...
Қоф тоғи бу, тоғ кетида — силсила.
  Ҳар қадамда афсона.
Бошдан кечмиш юз бадбахтлик, зилзила.
  Юз тождор, юз замона.
Буюк Шота диёри бу — улуғвор.
  Тикиламан, тўймайман.
Қиё боқса грузиялик гажакдор,
  Сатангликка йўймайман.
Тоғ ён бағри, кўк сайҳонлар — битар чой,
  Боғларида пўртаҳол.
Денгиз бўйи — шифолик жой, жаннат жой,
  Ёруғ, яшил, безавол.
Тоққа ошиб, боққа тушиб, байрамдек,
  Бодайиноб ичгайман.
Водийларда яйраб худди сайрамдек,
  Сойларидан кечгайман.

* * *

ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ!

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясига 50 йил

ИЛЬИЧ ВАКИЛЛАРИ

М. В. ФРУНЗЕ

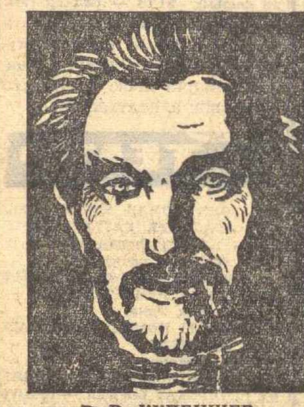

В. В. КУЙБИШЕВ

Я. Э. РУДЗУТАК.

Ўзбекистон партия ташкилоти Ўрта Осиёдаги бошқа қардош республикалар ва Қозоғистоннинг партия ташкилотлари сингари, Владимир Ильич Лениннинг яқин сафдошлари — атоқли партия, давлат ва ҳарбий арбоблари — Михаил Васильевич Фрунзе, Валериан Владимирович Куйбишев, Ян Эрнестович Рудзутак, Сергей Иванович Гусев, Петр Алексеевич Кобозев, Василий Данилович Соколовский, Александр Иванович Тодоровский ва бошқалар Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида шу партия ташкилоти сафида турганликларидан беҳад фахрланади. Улар Ўрта Осиёда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашнинг олдинги сафларида бордилар.

В. И. Ленин вакиллари Туркистонга келишидан олдин турмалар, сургунлар ва каторгаларда катта революцион кураш йўлини босиб ўтдилар, Октябрь революциясининг ғалабаси учун, Ленин партияси ғояларининг тантанаси учун қаҳрамонона жангларда чиниқдилар.

В. М. Фрунзе, В. В. Куйбишев ва Я. Э. Рудзутакнинг, партия ва Совет давлатининг бошқа арбобларини Туркистонда бўлиши Туркистон фронтини, кейинроқ эса Турккомиссияни ташкил этиш билан чамбарчас боғлиқдир.

...1918 йил ёзида Туркистон АССР бир неча фронтнинг оловли ҳалқасида қолди. Шимолда — Туркистонни РСФСРнинг маркази билан боғлайдиган энг яқин йўлда Оренбург фронти; Каспий денгизига, у ердан эса Боку ва Кавказга олиб борадиган йўлда — жануби-ғарбда Закаспий фронти вужудга келди. Шимоли-шарқ томонда Еттисув фронти очилди. Фарғона водийсида босмачилар пайдо бўлганлиги натижасида Фарғона фронти вужудга келди.

Туркистонда советларга қарши фронтларнинг ташкил топиши Совет Россиясига ташқи ва ички душманлар қилган умумий қуролли ҳужумнинг таркибий қисми эди.

Ўлка халқларининг иқтисодий ва маданий қолоқлиги, ишчилар синфининг камлиги, миллий муносабатларнинг мураккаблиги ва очарчилик хавфи натижасида янада ўткирлашган оғир вазиятда Туркистонда граждалар уруши бошланиб кетди.

РКП(б) Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Туркистонда рўй бераётган воқеаларни сергаклик билан кузатиб турдилар ва ўлка халқларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатдилар.

Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети Ўрта Осиёда пролетариат диктатурасини мустаҳкамлаш, интервентлар, оқ гвардиячилар ва босмачиларнинг бирлашган кучларини тор-мор қилиш, Туркистон республикасидаги маҳаллий партия ташкилотларини большевиклаштириш, иқтисодий ва маданий қолоқликни бартараф этиш, халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан жуда катта иш қилдилар.

М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, Я. Э. Рудзутакнинг, РКБ(б) Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг Туркистондаги бошқа вакилларининг бутун ташкилотчилик фаолияти партия Марказий Комитетининг топшириғи ва кўрсатмасига биноан, В. И. Лениннинг бевосита раҳбарлиги остида олиб борилди. Шунинг учун ҳам Ўрта Осиё халқлари уларни ҳақли равишда Владимир Ильич Лениннинг Туркистондаги вакиллари деб атайди.

АҲИЛ ОИЛА

Ҳозир бизнинг «Ленинизм» колхозимиз қишлоғига келиб қолган кишига: «Мана шу жойлар Марказий Фарғона бўлади, бир неча йил аввал тўқайю, қум тепалардан иборат эди» десангиз, гапингизга ишонмаслиги аниқ. Рост-да, тўппа-тўғри асфальт кўчалар бўйида тизилиб турган замонавий уй-жойлар, мактаб ва бошқа маданий-маиший муассасаларни кўрган, шовиллаб турган боғ-роғларга, пахтазорларга кўзи тушган одам бу жойлар азалдан обод қишлоқ бўлса керак, деб ўйлаши шубҳасиз.

Аслида-чи? Аслида ундай эмас. Собиқ Марғилон районидаги Киров номли колхозининг Чўл участкаси аталмиш бу жойларда икки-уч бригадагина деҳқончилик қиларди. Бошпана — бир неча чим уй эди, дов-дарахтдан нишона ҳам йўқ эди. Олтмиш иккинчи йилга келиб бу ерда янги «Ленинизм» колхози барпо бўлди. Ҳукуматимизга минг раҳматки, қисқагина вақт ичида 209 та шинам уй қуриб, калитини чўлқуварларга икки қўллаб топширди. Қўриқ очувчилар қаердан келганини айтиб қўяй: Андижону Намангандан, Қўқону Бувайдадан, бу ёғи қардош Қирғизистондан келишди улар. Миллатлари ҳам ҳар хил; ўзбек ва тожиклар, қирғиз ва турклар, корейс ва руслар, татарлар. Хуллас, ўн тўрт миллат вакиллари жамулжам бўлишди. Улар елкама-елка туриб, қўлни қўлга бериб ишлашиб, янги хўжаликни оёққа турғиздилар, унинг дастлабки ютуқ ва ғалабалари нашидасини биргаликда сурдилар.

Эслатиб ўтай: колхоз ташкил топган ўша олтмиш иккинчи йили гектаридан амал-тақал қилиб 23 центнердан хирмон кўтарилган эди. Энди-чи? Ҳозир манзара бутунлай ўзгариб кетди. Аввало шуни айтмоқ кераккки, ерга ер қўшилди, деҳқончилик маданияти кескин ошди. Дастлабки йиллари жами 700 гектар ерда деҳқончилик қилинган бўлса, ҳозир экин майдонларини 1146 гектарга етказдик. Шундан 850 гектарида пахта етиштирамиз. Ўтган йилда гектаридан пландаги 24,5 ўрнига 28,3 центнердан пахта хирмони кўтардик. Хўжаликнинг бошқа тармоқларидан ҳам яхши наф кўрдик.

Булар ўз-ўзидан бўлмаслиги аниқ. Қўлга киритган барча ютуқларимиз — кишиларимизнинг ҳамкорлиги, ҳамжиҳатлиги, ягона эътиқод эгаси эканликлари самарасидир. Бир эмас, бир неча миллат вакиллари яшаётган жойда буни кўриш, ҳис этиш айниқса мароқлидир. Ўзбеклар ва қирғизлар, руслар ва татарлар, корейслар ва турклар бу ерда худди бир оила фарзандидек дўст ва аҳил экан, бунга ҳеч ким ажабланмайди. Соғлом асосларга қурилган дўстлик меваси бу! Тожик Болажон Умаров колхознинг миришкор сувчиси сифатида танилган бўлса, қирғиз Йигитали Сайфиддинов механизаторларнинг пешқадами. Татар ва турк йигитлари — Эбазир Аблазизов билан Товрат Тураевлар ҳам пахта далаларининг пешқадамлари. Энг характерли томони шундаки, чўл бағридаги ўн икки йиллик меҳнат турли миллат вакиллари тақдирларини туташтириб юборди; бир-бирлари билан қуда-анда бўлиш, қиз олиб қиз бериш бу ерда оддий бир нарса. Колхоз экономисти қирғиз Боқижон Ҳурбоев ўзбек қизи Матлубага, ўзбек йигити Номоз Маматқулов Ольга исмли рус қизига уйланганида бутун қишлоқ тўйини шод-ҳуррамлик билан ўтказди. Бунақа мисоллар қанчадан-қанча!

Интернационал оила бўлмиш бу колхоз аъзоларини беш йилликнинг белгиловчи йилидаги аҳд-паймонлари ҳар қачонгидан ҳам катта. Улар бу йил гектаридан пландаги 26,3 ўрнига роппа-роса 32 центнердан хирмон кўтариш ниятидадирлар. Бунинг учун пухта замин яратилмоқда. Ғўзага ишлов бериш юксак агротехника асосларида олиб борилялти. Шу ўринда хўжаликнинг ташаббускор бригада бошлиқлари — 40 центнерлик хирмон учун курашаётган ажойиб деҳқонлар ҳақида икки оғиз тўхтаб ўтиш жоиздир. Шулардан бири — колхоз барпо бўлгандан бери ҳалол меҳнат қилиб келаётган ишбилармон деҳқон Абдуманноп Абдуваҳобовдир. Чўл бағридаги янги хўжаликни райондаги энг яхши колхозлар қаторига ўтказишда унинг озмунча меҳнати сингмади. У турли миллат вакилларидан иборат бўлмиш пахтакорларга деҳқончилик сир-асрорларини сира эринмай ўргатди. Қизлархон Исроилова, Ўринбой Исроилов каби бригадалар ҳам бу йил гектаридан 40 центнердан хирмон кўтарамиз деб, қатъий бел боғлаб турибдилар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти, қолаверса қишлоқ Совети ҳамда унинг жонкуяр депутатлари хўжалик олдида турган улкан вазифаларни бажариш йўлида барча тадбирларни кўрмоқдалар. Меҳнат аҳлининг маданий ва маиший эҳтиёжларини қондириш уларнинг муҳим вазифаларидан бири. Қишлоқдаги жамики хонадонлар газлаштирилган, радиолаштирилган ва электрлаштирилган, водопровод суви билан таъминланган. Битта ўрта ва битта саккиз йиллик мактабда меҳнаткашлар фарзандлари таҳсил кўрмоқда. Аҳолига медицина хизмати кўнгилдагидай йўлга қўйилган. Иккита доимий, кўплаб мавсумий болалар боғча-яслилари иши ота-оналарни хурсанд қилмоқда. Социализмнинг неъматларидан баҳраманд бўлган мазкур қишлоқ аҳли бундай ғамхўрликларга жавобан ўз зиммаларидаги вазифаларни сидқидилдан бажариб, эл-юртни янги меҳнат зафарлари билан қувонтириш ниятидадирлар.

М. МИРЗАЕВ,

Фарғона область Охунбобоев районидаги «Пахтакор» қишлоқ Совети раиси.

Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта, жаҳоншумул-тарихий аҳамиятга эгадир.

В. И. ЛЕНИН.

ТАЪЗИМ

Дўст дўстдан баҳра олади. Бу ўринда рус халқининг дўстона ёрдамларидан фақат бир мисол келтириб ўтишни жуда истардим. Бу ёрдам менга ҳаётда ўз ўрнимни топиб олишда асқотди.

Бундан ўн йил муқаддам нима иш қилишни билмасдим: ҳунарим йўқ эди. Мой заводига оддий ишчи бўлиб кирдим. Завод бош механиги А. Капитонов мени меҳрибонлик билан қарши олди. Унга ҳавасим келарди. Техника тилини яхши биларди. Заводимизда кенг кўламда модернизациялаш ишлари бошланди. Бош механик мендаги қизиқишни сезиб, слесарликка ўргатди. Хуллас, корхона коллективи кўмагида кўп нарсани билдим. Слесарлик касби бўйича 6- разряд олдим. Холодильник қурилмаларини ремонт қила бошладим. Шундан кейин электрик ва операторликни ҳам ўргандим. Бугун устозим А. Капитонов мени ўзига ўринбосар қилиб олди.

Заводимиз кунига 15 тонна ўрнига 30 тонна сут қабул қила бошлади. Ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг хили кўпайди. Оғир меҳнат енгиллашди. Июль ойи ҳисобига сарёғ ишлаб чиқарилмоқда. Корхонамизда ўнлаб миллат вакиллари бир оила фарзандларидек меҳнат қилмоқда. Улар орасида рус йигити Иван Закоблюкин, украин Егор Коваленко, карачай А. Абрикжатаев, татар Роза Фазлитдинова, ўзбек Шамси Юсупов, тожик йигити Таис Исматов ва бошқа ўртоқлар бор. Улар интернационализм байроғи остида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш тараддудини кўраётирлар.

Касб ўргатган, мутахассис сифатида иш юритишда менга далда ва кўмак берган устозимга таъзим қиламан.

М. МУНЛАЖОВ,

Жиззах мой заводининг бош механик ўринбосари.

МИННАТДОРМАН

Мен севимли корхонамизда кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келяпман. Заводимизнинг ишчилари, улар қўлга киритаётган муваффақиятлар, корхонамиз босиб ўтган катта тараққиёт йўли менга беш қўлдек аён. Бу ерда жуда аҳил, иноқ, бир-бирига устоз ва шогирд коллектив ишлайди. Шу сабабдан бўлса керакки, заводимиз автоном республика саноат корхоналари ўртасида пешқадам, илғор. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планлари муттасил ошириб бажарилаётир.

«Севимли корхонам» дедим. Бу сўзимда жон бор. Ишлаётган корхонам, аҳил коллективим билан, муттасил эришаётган муваффақиятларимиз билан ҳақли суратда фахрланаман. Коллективимизни интернационал оила дейишади. Жуда тўғри, топиб айтилган. Корхонамизда ўнлаб миллат ва элат вакиллари ҳалол ва баракали меҳнат қилишади. Улар бир-бировлари билан ака-ука, тоға-жиянлардек аҳил. Бир-бировларининг қувончларига ҳам, қайғуларига ҳам шерик. Туркман Қурбон Ўразаев, корейс Фабина Кан, қозоқ Ўтаган Оташев, ўзбек Бобожон Отажонов, татар Фарида Масалимова, рус Алексей Панкратов, бурят Зоя Дим-Брилова, чуваш Вера Васильева сингари заводимиз фидокорлари ишидан барча хурсанд.

Мен турли миллат фарзандларидан ташкил топган ана шундай забардаст коллективнинг бир аъзоси бўлганимдан бахтиёрман. Чунки шу даргоҳда устоз рус ишчиларининг беминнат мадади ва ёрдами билан ишчилик касбини ўргандим. Эл оғзига тушдим. Коллективимиз менга катта ишонч билдириб, автоном республика Олий Советига депутат қилиб сайлаган. Уларнинг бу юксак ишончини оқлаш учун қанча меҳнат қилсам, шунча оз. Ҳа, миллат-элатидан қатъий назар тенг ҳуқуқ бериб, елкама-елка меҳнат қилишга, дунёда энг улуғ ва қудратли дўстлик неъматидан, шарофатидан баҳраманд бўлишга кенг имкониятлар яратиб берган партия ва ҳукуматимиздан чексиз миннатдорман.

Қаландар МУРОДОВ,

Хўжайли ёғ заводининг смена мастери, ҚҚАССР Олий Советининг депутати.

В. И. Лениннинг йўлланмаси билан 1920 йилда Тошкентга келган атоқли рус олимлари ичида Илария Алексеевна Райкова ҳам бор эди. Илария Алексеевна тарбиялаб вояга етказган фан кандидатлари ва докторлари жуда кўп. Суратда: (чапдан ўнгга) биология фанлари доктори А. Мусаев, доцент З. Пашченко, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси профессор И. Райкова, ТошДУнинг 4-курс студенти Т. Тўқмергенов, доцент Д. Рустамова.

И. Глауберзон фотоси.

Довон-довон тош саройлар, қўрғонлар,
Мисгар. Заргар. Чавандоз.
Асов жилға, кўк даралар, ўрмонлар.
Боғбонликда зўр устоз,
Арманистон — шу дунёдек қадим юрт.
Қоя бардош, тоғ бардош.
Дилкаш, доно, қорамағиз, қорамурт,
Кўзларида қўш қуёш.
Севан кўли янглиғ зилол закоси,
Арпа сойни этмиш банд.
Қоядек қурч, бақолик бахт дунёси,
Иблис ёв ҳам егай панд.
Ақли бурро — олис юлдуз кўзлайди,
Одамзодга ярашиқ.
Шоирлари тўрғайдек шўх бўзлайди,
Мард аждодга ярашиқ.
Тошни мумдай кесар арман тешаси,
Тош саройлар қуришар.
Шеъру-санъат, ҳалол меҳнат — пешаси,
Шундоқ даврон суришар.
У дэф этмиш бало-қазо беҳисоб,
Айтсам — илон ташлар пўст.
Шу оламнинг ўзи янглиғ зўр китоб,
Минг йиллик дўст — қадим дўст.
На эркка зор, на тупроққа зор бугун,
Тўкис-тўкин, бут, сероб.
Янги китоб — бахт китоби бор бугун,
Ғазалдек ёд бобма-боб.

* * *

Кўз тутади мудом Озар қардошим,
Мовий Ҳазар бўйида.
Ҳар кўрганда кўкка етар нақ бошим,
Эмикдош юрт уйида
Ўт ўлкаси, қорамойнинг дарёси,
Денгиз — нефтчи забтида.
Муғон дашти — тилни тилар хурмоси,
Тош эригай тафтида.
Кундай ёрқин Озарбайжон даҳоси,
Шеъри не жон озиғи.
Дунё кезар жаранг, дилбар навоси,
Не жон, жаҳон озиғи.
Боку... Боку... янгроқ мардлик нағмаси.
Инқилобчи, туғбардор.
Йигирма олти комиссарнинг даҳмаси,
Инқилобдай устивор.
Денгиз бўйи, қоя каби мармар қаср,
Ҳазар мовий кўзгудир.
Мармар қаср жамолида жонон аср,
Эгасидек эзгудир.
Муғон ошсам, олис-тамтам «Кўк кўл» бор.
Дўстга очиқ қучоқ бу.
Тупроғидек қадим дўстлик дилга ёр,
Сира сўнмас ўчоқ бу.
Қардош меҳри — тоғ чашмаси — тиниқ сув,
Расо қонмасам бўлмас.
Ишқи мени боғлаб олди нақ жоду,
Дилдан ёнмасам бўлмас.

* * *

Тоғ ва саҳро... неча элат, неча тил,
Санашликка нўноқман.
Туғишгандек ҳаммасига яқин дил,
Ҳаммасига қўноқман.
Чой узатар, коса тутар ҳаммаси,
Юз яхшилик бўлса ҳам,
Тотувликда биздайи йўқ, чамаси,
Бўлса ҳамки — ғоят кам!
Қайга бормай, йўлим очиқ, дўст кутар,
Жўшқин сой ё тўқайзор.
Шимол. Жануб. Иноқ эллар кўз тутар,
Мендақаси қайда бор!
Ё Осетин, ё Балқорга юз тутиб,
Чўққисига қўнайми!
Қорабоққа ё Ажарга кўз тутиб,
Дарасида тунайми!
Бошқирд, ҳакас боғларида жондош мўл,
Жондошлик фикр-ўйлари.
Тарбағатай тоғларида қондош мўл,
Дўст эл Болтиқ бўйлари.
Денгиз бўйи — қарағайзор қирғоқ бу,
Емиш териб егандек.
Райнис ҳоки қарор топган тупроқ бу,
Эзгу тупроқ, дегандек.
Тонг чоғида кўк мавжларда чўмилиб,
Талай қуллуқ айтгандик.
Уч ўкчи халқ меҳр нурига кўмилиб,
Бир келинг, деб қайтгандик.

* * *

Ундан нари белоруссга ўтаман,
Ярқираб тонг отибди.
Ўрмонларда ёш тўкиб, қон ютаман —
Фарзандларим ётибди.
Не тарлонлар бунда — мангу ухлайди,
Йигит ўлган тарлонлар.
Тағин юрак ғазабини ўқлайди...
Даф бўл, қонли майдонлар!
Қабристонда бошим қуйи тураман,
Ҳам ҳурматим шу сукут.
Бошим қуйи, узоқ хаёл сураман,
Ҳам нафратим шу сукут.
Амакимми, жиян ёки ҳамқишлоқ,
Деймaн: тинч ёт, юртдошим.
Юрт олдида виждонинг пок, юзинг оқ,
Қўлдан тушмас ўч тошим.
Мажақлайман қўймас бўлса тинчимга,
Қаҳратондек қаҳрим бор.
Аҳён шундоқ заҳар сиғмас ичимга,
Заҳарликка заҳрим бор!
Якуб Колас Тошкентимнинг эсида.
Бўлинганди майиз қирқ.
Оғир палла турмас кимнинг эсида!
На тил фарқи ва на ирқ!
Брест тошини олиб, кўзга суртаман,
Қайроқдек шеър қайрайман.
Кўк даладан — ўрмонзорга ўтаман,
Дўст юртида яйрайман.

* * *

Украина — кўз илғамас қўр тупроқ...
Ватан айтар: нонхонам!
Қадринг бор-да, ўйлаганим сен кўпроқ,
Эй, қаторда фарзонам!
Қолиб кетди сенда ҳам кўп суягим,
Болажонлар, ўғлонлар.
Шу важдан-да, ўртанмагим-куймагим,
Ёвқур, соҳиб қиронлар...
Украина... олисда ҳам яқиндек,
Қуролдош халқ, қўлдош халқ.
Қимматлисан кўзларимда чақиндек.
Олис йўлда йўлдош халқ.
Буюк Тарас турар дарё бўйида,
Буғдойзорлар кўз етмас.
Не армонлар алп қўбизчи ўйида,
Қўшиғига сўз етмас.
Полтавалик Наталкани биламан,
Ҳамшира-ю, доригар.
Кўзларимдан севинч ёшни силаман,
Учрашсам гар нақ жигар.
Дастурхонда, кўзга суртиб ушоғин,
Жавдари нон ушатай.
Кўнглим тусар дўстнинг пок дил, қувноғин,
Кўнглимни бир бўшатай.
Соғиниб кел, пешкаш бўлсин бор-йўғим,
Дўстлик меҳрим поёндоз.
Қудачилик ҳурматим бор — дил чўғим,
Невара ҳам эмас оз...

* * *

Юрт айланиб пойтахтимга келгайман,
Ўша улуғ майдонга.
Пойтахтимга — чўнг бахтимга келгайман,
Ўша улуғ инсонга.
Энг аввало Ленинга бош эгтайман,
Миннатдорлик туйғуси.
— Тинч ҳордиқ ол, доно устоз! — дегайман,
Бу — бедорлик уйқуси...
Улуғ Русия, юз бир миллат паноҳи,
Бағринг оташ, бағринг кенг.
Жўн ва жўмард. Бахт, ёруғлик даргоҳи,
Катта-кичик сенда тенг.
Сен борсанки, тинчу иноқ юз бир эл,
Юз бир миллат — битта халқ.
Нони бутун. Бахти ёрқин, туз бир эл,
Битта — лекин катта халқ.
Ақлинг расо, ҳам барчабоп кўмакчи.
Шунчалар ҳам шуълакор
Бу йўлларда йўл адашмас етакчи,
Жаҳон сендан миннатдор.
Останкино минораси устидан
Жар соламан жаҳонга:
— Эркин эллар, сўз уқ ўзбек дўстингдан.
Келинг, Ўзбекистонга.
Беш миллионлик улуғ хирмон — чўнг ният,
Ёруғ тўйга тўёнам.
Пуч-ниятмас, тўлғун азму қатъият,
Мардоналик таронам.
Кузда келинг, қазноқларни очгайман,
Тошкент бўйлаб юргайсиз.
Бошингиздан гул сочиқлар сочгайман,
Мўжизалар кўргайсиз.
Ҳа, бу ўша — бир нафасда вайрона,
Нари-бери бўлган кент.
Дўстлар келиб, ҳозир не-не кошона,..
Ёруғ бахтдай кулган кент.
Сизга янги оламларни кўрсатгум,
Кўнглингизга қўнмас ғаш.
Сизга янги одамларни кўрсатгум,
Бари бирдек заҳматкаш.
Яшил атлас ёпинмоқда не-не чўл,
Афсонадан гўзалроқ.
Жиндак фахру ғурурга ҳам важ бор мўл,
Таронадан афзалроқ
Шундоқ юртки, тушмиш Ленин назари,
Бахт ва нурдай эгиз юрт.
Шундоқ юртки, давримнинг шоҳ асари,
Ленин тузмиш тенгсиз юрт.
Ўнғай деманг, зиғирдак ҳам ўнғаймас,
Кезида қум чайнадик.
Йўлда қолди не нотанти, не нокас...
Ўйлайманки, айнадик,
Йўқ... саратон оташида қоврилиб,
Неча-неча бўлдик танг.
Йўқ... қаҳратон ғазабида соврилиб,
Жон талашдик гўё жанг.
Кентлар қурдик — бир-биридан обод, хуш.
Оқ хирмонлар туфайли.
Гўёки тонг уйқусида ёруғ туш,
Мард инсонлар туфайли.
Тўйга келинг, жумҳурият тўйи бу,
Мен ўшандоқ ўзбекман.
Қадр билмасам, одамлигим бекор-ку.
Ҳа, юзи оқ ўзбекман.
Белим боғлиқ, дошқозонда тортгум ош,
Ленин бўлур тўйбошим.
Не ош, агар зарур бўлса — бергум бош,
Келинг, юз эл-қардошим!

Май, 1974.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

Ўзбекистон — Ўрта Осиёда қудратли республика ва дунёда энг кўп миллатли давлатдир. Унинг территориясида юздан ортиқ халқлар ва миллий группалар яшайди. Бугунги кунда Ўрта Осиёда на миллий ва на маҳаллий адоват бор.

Эдуард КАЛИК,
француз журналисти.

* * *

Бу мамлакат ёшлар учун бир жаннатдир. Кимнинг боласи бўлмасин — академикми, министрми ёки ишчими, барибир, у билим олиш, даволаниш ва дам олиш ҳуқуқига ва имкониятига эга. Болалар эса жуда ёқимтой, уларда ирқий ҳис-туйғулар мутлақо йўқ. Улар ҳаммага худди ўз одамларидек эркаланадилар.

Навтеж СИНГХ,
ҳинд ёзувчиси.

* * *

Мен бутун СССРдаги каби бу ерда ҳам миллий масала жуда яхши ҳал қилинганлигини кўрдим. Мен сизнинг социализмингизнинг кўринишини мамнуният билан кузатдим. Буғдойранг ўзбек болалари оқ рангли рус болалари билан ёнма-ён ўтириб билим олаётган синфларда бўлдим.

Жозеф НОРТ,
америкалик публицист.

* * *

Ўзбекистонда катта жозибали куч бор. Бу энг аввало, шундаки, унинг бутун тараққиёти совет жамиятининг буюк имтиёзларини кўрсатади. Қисқа муддатда асрий қолоқликдан тараққиётнинг чўққисига улкан сакрашни амалга оширишга фақат ривожланишнинг социалистик йўлини танлаб олган халқгина қобилдир.

Агнесса ЮНЕМАН,
швейцариялик журналист.

* * *

Ўзбекистоннинг ютуқлари — ўз тақдирини ўз қўлига олган мамлакатлар учун қандай юксалишларга эришиш мумкинлигини яққол кўрсатиб беради.

Мурод БУРБУН,
жазоирлик ёзувчи.

* * *

Ўзбекистоннинг улкан муваффақиятлари империализм ва мустамлакачилик кишанларидан озод бўлган халқнинг нималарга қодир эканлигини кўрсатади.

Франсуа ТАМУССО,
Конго жамоат арбоби.

БИЗ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

ҚУЁШЛИ ЎЛКА

РИММА КАЗАКОВА,
(Москва).

Мен Ўзбекистонни беҳад севаман. Бу муҳаббат замирида менинг бутун вужудим, меҳрим, юрак сўзларимнинг ифодаси бор.

Шу файзиёб кунларда Ўзбекистон диёридан олган таассуротларимни ижодий сатрларга жамласам бир китоб бўлур эди. Негаки, ҳар бир дўст нигоҳида бир шеър, ҳар бир ўзбек қизи табассумида бир байт ўқидим. Пахтазорларда меҳнат кишилари иш бошлашибди. Эгатлар оралаб кезиб юрган бободеҳқоннинг ўктам қарашида, митти ғўзаларнинг бўйбастида, нозик япроқчаларида ҳаёт, шеър, ғазал нафаси... Қадимий Хоразм диёрида қад кўтарган шинам шаҳар ва қишлоқлар, Фарғона водийсининг тароватли оқшомлари, сўлим ишкомзорлари, Қарши чўлларидаги қайноқ меҳнат симфонияси, Самарқанднинг қуёш нурида жилоланиб кўзни қамаштирувчи нилий гумбазлари, бозорларидаги тўкинлик, қуёшдан андоза олган осиёйи, пўлотий нонлари — ҳамма-ҳаммаси неча-неча шеър-қўшиқларга бўёқ, қофия, мавзу, оҳанг эмасми? Мен бепоён Ватанимиз, қардош республикамиз, севимли Ўзбекистоннинг бу кунги камоли достонларга жо бўлишини истардим. Мен Ўзбекистон диёрида бир неча бор меҳмон бўлдим. Ҳар гал бу меҳмоннавоз ўлкага қадам босганимда юрагим орзиқади. Негаки, бунда менинг қаламкаш дўстларим, дугоналарим гул қучоқлаб, орзиқиб кутиб турган бўладилар. Мен уларнинг оғушига сингиб кетгандай бўламан. Ҳар гал давра қурамиз, даврамиз тобора кенгайиб, томир отиб бормоқда. Ҳар гал шеърият ҳақида баҳс юритамиз, шеърхонликлар қилиб яйраймиз, юракдан суҳбат қуриб, оқшомларни тонгларга улаймиз. Ҳар гал бир-биримизга меҳримиз, муҳаббатимиз ўт олади. Бу ўт, бу оташ бизнинг шеърларимиздан жой олади, албатта. Мен ўзбек шоираларининг шеърларини катта қувонч ва меҳр билан таржима қиламан. Улар ҳам ўз навбатида менинг шеърларимни ўзбек китобхонларига етказиб турадилар. Ҳамкорлигимизнинг чегараси, ниҳояси бўлмайди. Ўзбекистон республикаси 50 ёшга тўлаётган шу қутлуғ йилда мен қатор шеърларимни бу гўзал диёрга бағишлаш ниятидаман. Ўзбекистон — бу қандайдир афсонавий диёр, ё жавоҳир эмас. Ўзбекистон — курашлар, жасоратлар, қаҳрамонликлар ўлкаси! Табиат билан кураш, қуёш юрти, мўъжизалар ва қалқонтўш йигитлар юрти. Эртанги порлоқ кунлар тақдирини яратаётганлар юрти бу! Мен учун Россиянинг оқ қайинлари азиз эди, энди менинг учун Ўзбекистоннинг олмазор боғлари, анҳор соҳиллари, тоғ этаклари, чеккасига райҳон қистирган бағри оташ бувижонлари, исталари қизлари ҳам азиз ва муҳтарам. Ўзбекистон қалбимда, демак шеъримдадир:

ЯХШИМИСИЗ!

Тонгда қуёш билан уйғондим.
Сирнинг бўйларида қувнадим
тенгсиз.
Қўшиқ, илҳом олдим... яна,
ўргандим
Таъзим бажо айлаб дей:
«Яхшимисиз!».
Ўзбекистон мудом қалбим
тўрида,
Ўтли сатримдадир сунбул
сочли қиз,
Қўшиқ битa олсам меҳрим
қўридан,
Нақорати бўлур Сиз,
«Яхшимисиз!».
Ижод, меҳнатларда биргамиз,
дўстим,
Муҳаббат ўртада шону-шан
эгиз.
Қардошлик бор бўлсин,
тоғдайин ўсдик,
Рус қизи таъзимда дер:
«Яхшимисиз!».
«Яхшимисиз!» тинчлик, бахт
сизга бўлсин,
Қалам қошли ўшал шўх қизга
бўлсин,
Даврамиз бир умр қўшиқли
бўлсин,
Пахтакор, бинокор дўст
«Яхшимисиз!».

ТОШКЕНТ БЕРГАН САТРЛАР

Тонгда киприк қоққанда,
Ўзбекларнинг қуёши,
Юрагимга ёққанда
Муҳаббатнинг оташи,
Аста боқиб кўзгуга,
Оро бергум ўзимга.
Сўнг айланиб, бозорлар,
Йўлим сўлим гулзорлар.
Ширмону ёғли кулча,
Биз тонгги сайр қилгунча,
Тузатилур дастурхон,
Қўли кўксида мезбон.
Ардоқли самоворда,
Бир ажиб ҳаёлотдан,
Ёнгум нашъу намодан,
Москвам чиқар ёддан.
Дўстлар давраси қайноқ,
Дастурхонда сут, қаймоқ.
Хандон писта, бодомлар,
Дилкаш-дилкаш одамлар,
Суҳбатидан яшнадим,
Мен шуларга ташнайдим.
«Омин», фотиҳа айланг.
Менчун азиз кексалар.
Бир умр дилим бойланг —
Ўзбекистон десалар,
Юрагим кетсин уриб,
Райҳон иси уфуриб,
Чорлаб олсин бағрига
Оқшому саҳарига.
Шеър битай ошиқона
Ўзбек менга ҳам она.
Қалб безовта: тик-тик-тик!
Қалб дер: Дўстлик-мангулик!

1974 йил.
Эътибор Охунова
таржималари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.20 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — «СВЕТОФОР». 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Гимнастика. 11.20 — Янгиликлар. 11.25 — «Будильник». 12.00 — Қишлоқ янгиликлари. 13.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 14.00 — Мусиқа жавони. 14.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 15.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 «Янгра, барабан». 17.15 — «Ахборот». 17.30 — **Телеминиатюралар.** 18.10 — Халқаро панорама (Москва). 18.40 — «Ахборот». 18.55 — СССР Олий Советига сайловлар олдидан. 19.10 — **Футбол:** БОЛГАРИЯ — АНГЛИЯ (Москвадан). 21.15 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пиллакорларнинг меҳнат рапортлари. 22.45 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. **Очилган қўриқ** (бадиий фильмнинг 3- серияси). 18.10 — Жанговар постда (Тошкент). 18.40 — Концерт. 19.10 — ТОШКЕНТ. 19.40 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 20.00 — **Дон Кихот фарзандлари** (бадиий фильм). 21.15 — Бадиий гимнастика бўйича СССР чемпионати (Москва). 22.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/VI да **Оққуш кўли** (кундузи), **Кармен** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/VI да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/VI да **Ҳижрон.**

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА — 2, 3/VI да **«ТАБАССУМ УСТАХОНАСИ»** иштирокида **«ТАБАССУМ САЙИЛИ»** (соат 16.00 дан бошланади).

СУРАТДА: Николай Савинов ўз оиласи аъзоларига афғон рубобида янги ўрганган куйини чалиб бермоқда.
И. Глауберзон фотоси.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЮГОСЛАВИЯДА БЎЛИШИ

БЕЛГРАД, 30 май. (ТАСС махсус мухбири). ЮКС X съездида қатнашган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун Югославия меҳнаткашларининг эришган муваффақиятлари билан, Югославия корхоналарида ишлаб чиқаришнинг ташкил этилиши билан танишишни давом эттирди. Делегация «Белград» агро-саноат комплексини бориб кўрди. Бу Югославияда энг катта комбинат бўлиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш билан бирга уни қайта ишлаш ва сотиш билан ҳам шуғулланмоқда.

КПСС делегацияси 20 минг бошдан кўпроқ сигир боқилаётган, индустриал асосда ем-хашак етиштирилаётган, илмий-тадқиқот ишлари олиб бораётган шу комбинатнинг иш тажрибаси билан танишди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши участкалари билан комплекс саноат корхоналари ўртасида кооперация системаси, «Белград» комбинатида юксак меҳнат унумдорлигига эришиш имкониятини бермоқда. Бу ерда ҳар бир соғин сигирдан йилига ўрта ҳисобда 4,5 минг литр сут соғиб олинмоқда, дон экинларининг ҳосили гектаридан ўрта ҳисобда 40-50 центнерга етган. Комбинат кўп тармоқли хўжалик бўлиб, унда ғалладан ташқари сабзавот, мева, қанд лавлаги ва бошқа экинлар етиштирилмоқда.

Буғдойнинг совет навлари шу йирик хўжалик далаларининг анча қисмида экилмоқда. Ўз навбатида «Белград» комбинати Совет Иттифоқига маккажўхори гибрид уруғини етказиб бермоқда. Украина ва бошқа совет республикалари далаларида бу уруғдан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Комбинат раҳбарлари СССР билан ҳамкорликка юксак баҳо бердилар. Улар алоқаларни кучайтиришни ва Совет Иттифоқи қишлоқ хўжалик ташкилотлари билан тажриба алмаштиришни кенгайтиришни истаганликларини айтдилар.

А. П. Кириленко «Белград» комбинати коллективи эришган муваффақиятларга юксак баҳо берди, Совет — Югославия ҳамкорлигининг ажойиб истиқболлари тўғрисида гапирди, комбинат коммунистлари ва барча ишчиларига ЮКС X съезди қарорларини бажаришда муваффақиятлар тилади.

КПСС делегацияси Белграддаги ҳозирги замон санъати виставкасини ҳам бориб кўрди ва халқ театрида қўйилган спектаклни томоша қилди.

ДИЛНАВОЗ

ЎЗБЕК КУЙЛАРИНИНГ МОҲИР ИЖРОЧИСИ, АЖОЙИБ РУС ЙИГИТИ НИКОЛАЙ САВИНОВ ҲАҚИДА

Танишинг: Николай Яковлевич Савинов. Миллати — рус. Собиқ жангчи. Ҳозир республика телевидениеси ва радиоси қошидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг солисти. Николай Савинов асли темир йўлчи оиласидан. Унинг отаси 20-йилларда Москва ёнидаги кичик бир темир йўл станциясида хизмат қилган. Кейин Сибирда, Қирғизистонда темир йўл қурилишларида қатнашган.

Улар Марғилонга 30-йилларда кўчиб келишган. Бу пайтда Коля 5—6 ёшли бола эди.

— Марғилондаги оилаларнинг ҳар бирида дутор бор эди. Ҳатто чойхоналарда ҳам дутор чалишарди. Болаликдан музикага қизиққанлигим учун мен бу ғаройиб чолғу асбобларига қизиқиш билан қарардим. Дутор чертаётган эркак ва аёлларнинг моҳир бармоқларидан кўз узолмасдим. Боплаб чалишарди, — деб эслайди Николай Савинов ўша дамларни. — Тўғри, бошда дуторда чалинган ҳамма куйлар ҳам менга бир хилдай туюларди. Кейинчалик кўпроқ эшитганим сайин бу куйларнинг ҳар бири халқ руҳининг алоҳида олами эканлигини ҳис қила бошладим.

Николай Савинов 8-синфни тугаллаб, Тошкентдаги музика билим юртига келди. Бу ерда рус ва Европа музика асбоблари билан бир қаторда ўзбек халқ чолғу асбобларини чалишни ҳам кунт билан ўрганди. Бироқ у музика билим юртини тамомлашга улгурмади. III курсдан фронтга кетди. Сталинград учун олиб борилган қақшатқич жангларда ўқчи аскар сифатида қатнашди. Жанглардан бирида ўнг қўлидан оғир жароҳатланди. Врачлар кўриб, кесиб ташлашдан ўзга илож йўқлигини айтишади. Наҳотки? Наҳотки, энди у бундан кейин севимли чолғу асбобларини қўлига қайта ололмаса? Оғриқ азобини енгиб, даволаётган врачни ёнига чақирди. «Доктор, илтимос, қўлимни кесманг, музикачиман». Врач унинг бошида чуқур ўйга толиб қолди. Сўнгра Коля ўз елкасида унинг меҳрибон кафтини ҳис қилди. «Умидсизланманг. Барча чораларни кўраман». Унинг мажруҳ қўлидан снаряд парчасини олиб ташлашиб, барча чораларни ишга солишиб, даволашди. Николай Савинов Фарғонага қайтди. Яна қадрдон чолғу асбобларини қўлига олди. Қатор йиллар мобайнида қилинган муттасил машқлар, тинимсиз меҳнат самара берди. Мажруҳ қўлда қашқар ва афғон рубоблари қайтадан булбул бўлиб сайрай бошлади. Созандаликка ярашини ҳис қилгач, у билим юртида ўқишни давом эттирди. Тамомлаб, Ўзбекистон давлат филармониясига ишга кирди.

Николай Савинов маҳоратининг ўсишида Юнус Ражабий, Ғанижон Тошматов, Борис Гиенко, Петросянц, Саиджон Калонов, Набижон Ҳасанов, Муҳаммаджон Мирзаев ва бошқа машҳур санъат усталарининг роли катта бўлди. Улар Савиновга ўзбекча куй усулларини сабр-бардош билан ўргатдилар. Уларнинг тарбиясида Николай Савинов аввал оркестрда нотага қараб ўзбек куйларини чалган бўлса, аста-секин мустақил чала бошлади.

— Энг катта устоз — халқ, — дейди Николай Савинов.

У шундай воқеани эслайди: 1940 йил кузи эди. У бир гуруҳ артистлар билан Самарқанд областига гастролга борганди. Ургут районидаги колхозлардан бирида ярим тунда концерт тугаб, қайтаётганларида, йўлда машина бузилиб қолади. Районнинг чорпояларига кўрпачалар тўшаб, устунларига чироқ ва фонуслар осилган сўлим чойхонасида дам олишади. Тун оғиб қолган бўлса ҳам чойхона маҳаллий халқ билан гавжум бўлиб кетиб, улардан концерт қўйиб беришни илтимос қилишади. Навбат Савиновга келади. У ўзининг афғон рубобида куйлар чалиб беради. Ўтирганлар орасидан оқ яктаклик, оқ саллалик бир кекса бу малласоч йигитнинг ўзбек куйларини ўрнига қўйиб чалаётганидан чуқур таажжубланади.

— Ўғлим, сан ўзбакми ўзи? — сўрайди у тожикча талаффузда.

— Ғирт русман, — жавоб беради кулиб Савинов.

— Йўғ-ей, балки зотингда ўзбак бордир?

Савинов қанчалик гапирмасин ўзининг ғирт руслигига қарияни ишонтиролмади.

Бу кеча Николай Савиновни ғоят бахтиёр этди. У ўзининг ижрочилик маҳоратига яна бир карра ишонч ҳосил қила олганди. У энг катта устоз — халқ кўригидан яна бир марта ўта олган эди.

Шундан кейин Савинов қаерларда гастролда бўлмади. Унинг рубоб тароналари Каттақўрғон сув омбори қурилиши қатнашчилари даврасида, республикамизнинг қишлоқ ва шаҳарларида, олис яйловларида, дала шийпонларида, саноат корхоналарида, маданият уйларида янградди. Ниҳоят, у РСФСР ва Украина бўйлаб ўзбек санъаткорлари уюштирган гастролларда ҳам қатнашди. Ҳамма ерда Николай Савинов ўзбек музика санъатининг жозибали дунёсини оммалаштиришга сидқидилдан хизмат қилди.

Николай Савинов 1959 йилдан то ҳозирги кунгача республикамиз телевидениеси ва радиоси қошидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрида солист бўлиб ишлайди. У жангда ва санъатдаги хизматлари учун орден ва медаллар билан тақдирланган.

Савинов фақат ижрочигина эмас, кейинги пайтларда ўзи ҳам куйлар яратиш устида ишлаяпти. Унинг Саиджон Калонов билан ҳамкорликда яратган «Қўшиқ-рақс» куйи телевидение ва радио орқали тез-тез янграб туради. «Курд» номли халқ куйини у афғон рубобида алоҳида маҳорат билан ижро этади.

Николай Савинов ҳаётининг ҳозир авжи ёз палласи. У республикамиз тенгдоши — бу йил 50 ёшга тўлади. Шундан 30 йилдан кўпроғини ўзбек музика санъатига бағишлади. Созандаларимиз қаторида унинг муносиб ўрни бор. Савиновнинг рубоб тароналари камалакнинг ажиб бир заррасидай санъатимиз ҳаётига, ривожига узвий ҳамнафас. Бу — ноёб зарра.

М. САФАРОВ.

ЎРТОҚ А. А. ГРЕЧКОНИНГ ЖАЗОИР ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА ҚИЛГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко Жазоир Халқ Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси, Министрлар Кенгашининг Раиси ва мудофаа министри полковник Хуари Бумиддиннинг таклифига биноан 1974 йил 27 майдан 31 майгача расмий дўстлик визити билан Жазоирда меҳмон бўлиб турди.

А. А. Гречко КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг шахсий мактубини Х. Бумиддинга топширди ҳамда Совет ҳукумати номидан Жазоир Халқ Демократик Республикасининг ҳукумати ва халқига энг яхши тилаклар билдирди.

Музокаралар давомида томонлар Совет Иттифоқи билан Жазоир ўртасида ўзаро ишонч, тенг ҳуқуқлилик ва бир-бирининг ички ишларига аралашмасликка асосланган дўстона муносабатлар ва ҳамкорликнинг аҳволидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Актуал халқаро проблемалар хусусида фикрлашилган вақтда Яқин Шарқдаги аҳволга алоҳида эътибор берилди. Исроил қўшинларини улар босиб олган ҳамма территориялардан олиб чиқиб кетилган ҳамда фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқлари таъминланган тақдирдагина бу районда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкинлигини томонлар таъкидлаб ўтишди. Бу райондаги империализм ва сионизм кучларининг тўхтовсиз давом этаётган кирдикорлари кескин қораланди ва араб халқларининг озодлик ва мустақиллик йўлидаги кураши тўла-тўкис қўллаб-қувватланди. Жазоир томони СССРнинг ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатларнинг араб мамлакатлари халқлари билан самарали бирдамлигини юқори баҳолади.

БЕҲУДА УЙДИРМА

Буржуа агентликларидаги баъзи журналистлар СССР нефть саноати министри В. Д. Шашин билан учрашгандан кейин тўсатдан, Совет Иттифоқи гўё Японияга нефть сотишга қизиқмай қўйди, деган бемаъни хабарни тарқата бошладилар.

Бу ғаразгўйлик мақсадидаги хабар бўлиб, совет министрининг айган гапларини бузиб кўрсатади. Ҳақиқатда эса Совет Иттифоқи барча мамлакатлар билан, шу жумладан Япония билан ҳам савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш учун изчиллик билан курашиб келмоқда. Совет Иттифоқи ҳозирнинг ўзида ҳам Японияга нефть етказиб бераётганлиги, бунинг устига бу соҳадаги мутахассисларнинг фикрича, ҳали фойдаланилмаган катта имкониятлар борлиги сир эмас. Ҳар иккала мамлакатнинг экспертлари ҳар икки томон учун фойдали асосда савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари билан шуғулланмоқда ва бу эса ҳар иккала мамлакат манфаатларига ҳам мувофиқ бўлур эди, деб ҳисоблаш учун асослар бор.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ БИЛАН КИБЕРНЕТИКА ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари, катта илмий ходимлар, кичик илмий ходимлар: электрон-ҳисоблаш машиналари элементлари, математик таъминот;

оптимал лойиҳалаш, республика автоматлаштирилган бошқариш системаларини ишлаб чиқиш, рақамлар информацияси ўтказишда акс таъсирни кучайтириш. Ўзбекистон информацион-ҳисоблаш тармоқлари, рақам-аналогия системаси, ҳисоблаш методлари, бошқаришнинг рақамли системалари, патентланган яъни рўйхатга олиниб гувоҳнома берилган кашфиётлардан фойдаланиш ҳуқуқини бошқаларга бериш ишлари ва информацион изланиш;

лаборатория катта ва кичик илмий ходимлари: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш ва оптимал бошқариш, транспорт бошқаришнинг автоматлаштирилган системалари, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг иқтисодий-математик усуллари, қурилишни оптимал планлаштириш ва бошқариш, ҳисоблаш системалари, очиқ тоғ ишларида жараёнларни оптималлаштириш, соддалаштирилган системалар, тахминий интеграциялаш назариялари, газ саноати объектларини лойиҳалашнинг автоматлаштирилган бошқариш системаларини ишлаб чиқиш, электрон-ҳисоблаш машиналарини газ билан таъминлашнинг ўта кучли системалари параметрларини оптималлаштириш, сув хўжалиги системаларини электрон ҳисоблаш машиналарида ҳисоблаш, информацияни киритиш ва чиқариш аппаратура воситалари, илмий тадқиқотларнинг автоматлаштирилган системаларини ишлаб чиқиш, АСУП техника воситаларини ишлаб чиқиш, машинасозликда дискрет жараёнларни бошқариш, фойдали қазилмаларни бойитиш жараёнларини оптималлаштириш, соғлиқни сақлашни ташкил қилиш ва оптимал планлаштириш.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Володарский кўчаси, 26-уй.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

5 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ТЕРМА КОМАНДАСИ

ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ БЎЙИЧА

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ ЎТКАЗИЛАДИ

Билетлар сотилмоқда.

НАВБАТДАГИ ТУР НАТИЖАЛАРИ

ФУТБОЛ

Мамлакат футбол чемпионатининг навбатдаги тури бўлиб ўтди. Бунда Киев динамочилари пешқадамликни яна ўз қўлларида сақлаб қолдилар. Киевликлар бу гал Москванинг «Динамо» командаси билан учрашиб, ўз клубдошларини 2:1 ҳисобида енгдилар.

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси Тбилисида маҳаллий «Динамо» командаси билан куч синашди. Ҳисобни Тбилиси командасининг ҳужумчиси Зорбек Эбралидзе 29-минутда очишга муяссар бўлди. Ўйиннинг иккинчи таймида пахтакорчилар ҳисобни тенглаштиришга эришдилар. Тошкентликларнинг ҳужумчиси Владимир Фёдоров мезбонлар дарвозасини тўғри нишонга олишга муяссар бўлди.

Динамочилар бу ўйинда Ҳурцилава, Асатиани, Кипиани сингари моҳир ўйинчиларисиз учрашув ўтказдилар.

«Арарат» — «Қайрат» командалари ўртасидаги учрашув ереванликларнинг ғалабаси билан (1:0) якунланди. Ереванликлар жуда кўп ҳужум қилган бўлсалар ҳам ҳисобни ошира олмадилар.

Бу мавсумда «Заря» командаси биринчи ғалабани қўлга киритди. Ворошиловградликлар ўз майдонларида «Карпати» футболчиларини 2:0 ҳисоби билан мағлуб қилдилар. «Торпедо» — «Черноморец» командаларининг учрашувларида ҳисоб очилмади. «Шахтёр» — «Днепр» футболчилари ўртасидаги ўйинда 2:1 ҳисоби қайд қилинди.

Навбатдаги турдаги энг катта ҳисоб «Нистру» билан ЦСКА командалари ўртасидаги ўйинда содир бўлди. Бунда мезбонлар ҳам, меҳмонлар ҳам учтадан тўп киритишга эришдилар. Ҳисоб 3:3.

Саккизинчи тур ўйинларидан сўнг командалар турнир жадвалида қуйидагича ўринларни эгалладилар.

Командалар	Ў	Т	О
Динамо (К)	8	12-6	12
Зенит	8	8-6	10
ЦСКА	8	14-11	9
Днепр	8	10-7	9
Қайрат	8	12-11	9
Черноморец	8	11-10	9
Шахтёр	8	7-7	9
Арарат	8	8-8	8
Динамо (М)	8	8-8	7
Пахтакор	8	12-13	7
Карпати	8	8-9	7
Нистру	8	9-11	7
Заря	8	8-10	6
Спартак	7	4-6	6
Динамо (Т)	7	4-7	6
Торпедо	8	1-6	5

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 02523. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А—128.